

Ny museumsbekendtgørelse og kravet om billettering vil betyde et stop for nye eksperimenter med museumsformer, færre museumsgæster, nye store udgifter for museer med gratis adgang og et mindre mangfoldigt museumslandskab.

Kære kulturminister Jakob Engel-Schmidt, kære kulturordførere for Folketingets partier

Kulturudvalgsformænd i Norddjurs, Randers, Syddjurs, Vejle og Helsingør Kommuner samt Museum Østjylland, Vejle Museerne og Museum Helsingør skriver hermed et fælles brev til kulturordførerne for Folketingets partier og Kulturministeren for at fremhæve de alvorlige konsekvenser, som kravet om billettering i den nye museumsbekendtgørelse, særligt i §14, som er udmøntning af "Politisk aftale om museumsreform" af maj 2024, vil have for museer med gratis adgang. Vi ønsker at understrege betydningen af fleksible løsninger for besøgsregistrering, så det fortsat er muligt at tilbyde åbne og tilgængelige kulturtilbud, nå nye brugergrupper og eksperimenter med nytænkende museumsformater. Vi opfordrer derfor til, at bekendtgørelsen åbner for en revisor-godkendt metodefrihed i gæsteregistreringen, så et mangfoldigt og inkluderende museumslandskab kan bevares.

Lokalt har en række kommuner bestemt at museumsoplevelser skal være for alle, hvorfor man har prioriteret, at museerne har gratis adgang. Det åbner for en helt anden type museumsgæster, men det åbner også en række gode muligheder, som den nye museumsbekendtgørelse og kravet om billettering vil lukke ned for. Den gratis adgang findes blandt andet på Museum Østjylland i Randers, Syddjurs og Norddjurs Kommune, på Vejle Museerne og på Museum Helsingør.

Stop for nye eksperimenter

Den gratis adgang giver blandt andet muligheden for at eksperimenter med selve formen at være en museumsinstitution på. Det giver blandt andet mulighed for at skabe en fusion af Bibliotek, Museum og Arkiv, som både Museum Østjylland har gjort med BMA Maltfabrikken og som Helsingør Kommune har gjort det med Museum Helsingør og Helsingør Kommunes Biblioteker. Her får gæsterne en fuldt integreret og tværfaglig kulturoplevelse som både rummer litteratur, udstillinger mm. I det, der er blevet kaldt morgendagens kulturinstitution, vil man imidlertid aldrig kunne billettere gæsterne, hvorfor den nye bekendtgørelse umuliggør sådanne fremtidige initiativer og ødelægger grundlaget for de eksisterende.

Færre museumsgæster

For nogle gæster er det ikke kun den økonomiske udgift i sig selv, der er barrieren for et museumsbesøg, men også frykten for ikke at vide, hvordan man skal begå sig på et museum. Her giver de helt åbne og uforpligtende huse, hvor der ikke billetteres, disse gæster muligheden for at besøge museerne. Indføres kravet om billettering, er der stor risiko for, at netop de gæster fremover vil blive væk.

Ved nogle museer, som eksempelvis bymuseerne i Ebeltoft og på Kulturværftet i Helsingør, er tilstrømningen af gæster så stor i højsæsonen, at det er essentielt, at der ikke skal billetteres, da billettering vil skabe køer, der vil få gæster til at fravælge museumsbesøget. Det vil igen betyde færre gæster, der får en museumsoplevelse.

Nye store udgifter for museer med gratis adgang

Til at tælle gæster findes der forskellige digitale muligheder og det er et område der er i udvikling. Vi indgår meget gerne i dialog med Kulturstyrelsen om, hvorledes man sikrer sig, at denne optælling er retvisende for antallet af gæster. Med kravet om billettering bortfalder denne fordel og museerne med gratis adgang vil få

en større udgift til lønninger til disse medarbejdere. For både Vejle Museerne og Museum Helsingør gælder det, at man i dag har flere ubemandede besøgssteder, hvor man enten vil få denne betydelige ekstraudgift eller må erkende, at der ikke er økonomisk motivation til at holde stederne åbne.

Et mindre mangfoldigt museumslandskab

Vi anerkender fuldt behovet for valide og troværdige data om besøgstal. Men i dag findes der mange forskellige måder at tilvejebringe sådanne data – ikke kun gammeldags billettering, som vil være en alvorlig barriere for udvikling og nytænkning i sektoren, en hindring for ambitionen om at nå nye brugergrupper, og som vil pålægge en række museer betydelige administrative og økonomiske meromkostninger. Det er således vigtigt, at der i bekendtgørelserne sikres en større metodefrihed.

Med kravet om billettering bortfalder mange af fordelene ved at være et museum med gratis adgang både i forhold til at trække andre typer af brugere, at skabe nye typer af kulturinstitutioner og at kunne opretholde mindre ubemandede besøgssteder. Derfor er den nye museumsbekendtgørelse et stort skridt på vej til en ensretning af museumslandskabet, hvor man kun ser en type museumsinstitution og bestemte typer af målgrupper for sig.

Der er behov for undtagelser fra billettering

For at opretholde at en kommunal prioritering af gratis adgang på museerne fremover skal være en meningsfuld mulighed, og for at sikre et mangfoldigt og nyskabende museumsvesen med flest mulige typer af museumsgæster, er der behov for, at der bliver givet mulighed for at tælle gæster på anden måde end ved billettering for museer og besøgssteder med gratis adgang. Til at tælle gæster findes der forskellige digitale muligheder, og det er et område, der er i udvikling. Vi indgår meget gerne i dialog med Kulturstyrelsen om, hvorledes man sikrer sig, at denne optælling er retvisende for antallet af gæster.

Louise Høeg
Kulturudvalgsformand, Randers Kommune

Heine Skovbak Iversen
Kulturudvalgsformand, Syddjurs Kommune

Allan Gjersbøl Jørgensen
Kulturudvalgsformand, Norddjurs Kommune

Dan Arnløv Jørgensen
Kulturudvalgsformand, Vejle Kommune

Michael Mathiesen
Kulturudvalgsformand, Helsingør Kommune

Sebastian Gyrest-Longsig Christensen
Museumsleder, Museum Helsingør

Flemming Hedegaard
Museumschef, Vejle Museerne

Jesper Bækgaard
Museumschef, Museum Østjylland